

LD-102

April-2014

B.Com. Sem.-VI**CC-307 : Fundamentals of Financial Management****Time : 3 Hours]****[Max. Marks : 70**

1. (a) નાણાકીય સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો. 6
Discuss the scope of Financial Management.
અથવા/OR
આધુનિક સમયમાં નાણાકીય સંચાલકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
Clarify the role of Finance Manager in modern times.
- (b) નાણાકીય સંચાલનમાં સંપત્તિના મહત્તમીકરણનો ખ્યાલ સમજાવો. 4
Explain the concept of maximisation of wealth in Financial Management.
અથવા/OR
નાણાકાર્યનો ઉત્પાદન સંચાલન સાથેનો સંબંધ સમજાવો.
Explain the relation of finance function with production management.
- (c) નાણાકાર્યનો રૂઢિગત અભિગમ ચર્ચો. 4
Discuss the traditional approach of finance function.
અથવા/OR
નાણાકીય આયોજનમાં કયા પાસાંઓનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે ?
Which aspects are included in financial planning ?
2. (a) મૂડી માળખાની રચનાને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. 6
Discuss the factors affecting formulation of capital structure.
અથવા/OR
ક્લાસિક લિમિટેડ ₹ 50,00,000ની મૂડી ઊભી કરવા માંગે છે. આ માટે તે ₹ 10 નો એક એવા ઈક્વિટી શેર બહાર પાડવા માંગે છે તથા અમુક રકમની ફાયનાન્સ કંપનીની લોન લેવા માંગે છે. કંપનીનો વ્યાજ-વેરા પહેલાનો નફો ₹ 15,00,000 અંદાજવામાં આવ્યો છે. કંપની પર કરવેરાનો દર 40% છે. ફાયનાન્સ કંપનીની લોન પર વ્યાજનો દર ₹ 20,00,000ની લોન સુધી 12% તથા ₹ 20,00,000 થી ઉપરની રકમ માટે 15% છે. મૂડી ઊભી કરવા કંપની બે વિકલ્પો વિચારે છે.
(1) ઈક્વિટી શેરમૂડી તથા લોનનું પ્રમાણ 3 : 2 રાખવું, અથવા
(2) ઈક્વિટી શેરમૂડી તથા લોનનું પ્રમાણ 2 : 3 રાખવું.
શેરદીઠ કમાણીના આધારે કંપનીએ કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો જોઈએ ?

Classic Limited desires to raise capital of ₹ 50,00,000. For this it wants to issue equity shares of ₹ 10 each and to borrow some loan from finance company. Earnings before interest and tax for the company is estimated to be ₹ 15,00,000. The rate of tax on the company is 40%. The rate of interest on the loan from finance company is 12% for loan amount up to ₹ 20,00,000 and 15% for the amount in excess of ₹ 20,00,000. Company is considering two alternatives for raising capital.

- (1) To keep proportion of equity shares and loan 3 : 2 or
(2) To keep proportion of equity shares and loan 2 : 3.

Which alternative should be selected by the company based on earning per share ?

- (b) અતિમૂડીકરણની પરિસ્થિતિ નિવારવા કયા ઉપાયો સૂચવી શકાય ?

Which remedies can be suggested to remove the situation of over-capitalization ?

અથવા/OR

કામગીરી લિવરેજનો ખ્યાલ સમજાવો.

Explain the concept of operating leverage.

- (c) શેરહોલ્ડરોના જોખમ પર નાણાકીય લિવરેજની અસર સમજાવો.

Explain the effect of financial leverage on shareholders' risk.

અથવા/OR

લાંબાગાળાની મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાન તરીકે ડિબેન્ચરની મર્યાદાઓ જણાવો.

Mention the limitations of debenture as source of long term capital.

3. (a) કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત કયા પરિબલો પર આધારિત છે ?

On which factors do working capital requirements depend ?

અથવા/OR

કાર્યશીલ મૂડીના વિવિધ પ્રકારોની માહિતી આપો.

Give information about different types of working capital.

- (b) કાર્યશીલ મૂડીના લક્ષણો સ્પષ્ટ કરો.

Clarify the characteristics of working capital.

અથવા/OR

કાર્યશીલ મૂડી સંચાલનના કોઈપણ બે સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

Discuss any two principles of working capital management.

- (c) અપૂરતી કાર્યશીલ મૂડીના ભયસ્થાનો કયા છે ?

Which are the dangers of inadequate working capital ?

અથવા/OR

કાર્યશીલ મૂડીને ફરતી મૂડી શાથી કહે છે ?

Why working capital is called circulating capital ?

4. (a) નંદન લિમિટેડના મૂડી માળખા અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે :

વિગત	ચોપડે કિંમત (₹)	બજાર કિંમત (₹)	વિશિષ્ટ પડતર
50,000 ઈક્વિટી શેર	10	20	16%
3,000 ડિબેન્ચર	100	80	8%
2,000 પ્રેફરન્સ શેર	50	45	10%
રાખી મૂકેલ કમાણી ₹ 1,00,000	—	—	14%

ઉપરની માહિતીને આધારે નંદન લિમિટેડ માટે ચોપડા કિંમત તથા બજાર કિંમતના ભારને આધારે મૂડીની ભારિત સરેરાશ પડતર શોધો.

The information about capital structure of Nandan Limited is as under :

Particulars	Book Value (₹)	Market Value (₹)	Specific Cost
50,000 Equity Shares	10	20	16%
3,000 Debentures	100	80	8%
2,000 Preference Shares	50	45	10%
Retained Earnings ₹ 1,00,000	—	—	14%

Find weighted average cost of capital for Nandan Limited using book value weights and market value weights.

અથવા/OR

ક્રોન લિમિટેડ ₹ 22,00,000ની કિંમતનું એક યંત્ર ખરીદવા માંગે છે. આ યંત્રની ભંગાર કિંમત તેના ચાર વર્ષના ઉપયોગી આયુષ્યને અંતે ₹ 2,00,000 અંદાજવામાં આવી છે. યંત્ર પર ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ગણવામાં આવે છે. કંપનીની સરેરાશ મૂડી પડતર 12% છે. કંપની પર કરવેરાનો દર 40% છે. ચાર વર્ષ માટે આ યંત્રમાંથી કરવેરા બાદનો નફો તથા 12% ના વટાવના દરે ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	1	2	3	4
કરબાદ નફો (₹)	3,00,000	3,50,000	4,00,000	2,50,000
₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય	0.893	0.797	0.712	0.636

ઉપરની માહિતીને આધારે :

- (1) સરેરાશ રોકાણ પર વળતરના દરની તથા
- (2) નફાકારકતાના આંકની ગણતરી કરો.

Crown Limited wants to purchase a machine costing ₹ 22,00,000. The scrap value of this machine is estimated to be ₹ 2,00,000 after its useful life of four years. Depreciation on machine is calculated by straight line method. Average cost of capital for company is 12%. The rate of taxes on company is 40%. Profit after tax expected to arise from this machine and present value of ₹ 1 at 12% discount rate are as under.

Years	1	2	3	4
Profit after tax (₹)	3,00,000	3,50,000	4,00,000	2,50,000
Present value of ₹ 1	0.893	0.797	0.712	0.636

From the above information calculate :

- (1) Rate of return on average investment
 - (2) Profitability Index
- (b) “રાખી મૂકેલી કમાણીની કોઈ પડતર હોતી નથી.” શું તમે આ વિધાન સાથે સહમત છો ? શાથી ?

“There is no cost of retained earnings.” Do you agree with this statement ? Why ?

અથવા/OR

મૂડી બજેટની પરત આપ પદ્ધતિ સમજાવો.

Explain Pay Back Method of capital budgeting.

- (c) ઈક્વિટી શેરમૂડીની પડતર ગણવા માટેનો ડિવિડંડ અભિગમ સમજાવો.

Explain dividend approach for computing cost of equity share capital.

અથવા/OR

રોકડ પ્રવાહનું વર્તમાન મૂલ્ય એટલે શું ? તેની ગણતરી કેવી રીતે કરશો ?

What is present value of cash flow ? How would you calculate it ?

5. (a) નીચેના પદો સમજાવો :
Explain the following terms :

- (1) નાણાકીય સંચાલન
Financial Management
- (2) અલ્પમૂડીકરણ
Undercapitalisation
- (3) પાણીયુક્ત મૂડી
Watered Capital
- (4) ઈકિવટી પરનો વેપાર
Trading on Equity
- (5) મૂડીની પડતર
Cost of Capital
- (6) મૂડી બજેટ
Capital Budget

(b) નીચેના પ્રશ્નોના ખૂબ જ ટૂંકમાં જવાબો આપો :
Give very brief answers to the following questions :

- (1) નાણાકાર્યના આધુનિક અભિગમ મુજબ નાણાકાર્યના ત્રણ પાસા કયા છે ?
Which are the three aspects of finance function according to the modern approach of finance function ?
- (2) નફાનું મહત્તમીકરણ એટલે શું ?
What is maximisation of profit ?
- (3) અતિ મૂડીકરણના કારણોની યાદી આપો.
Give a list of causes of overcapitalisation.
- (4) લાંબાગાળાની મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો કયા છે ?
Which are the sources of long term capital ?
- (5) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડીનો અર્થ આપો.
Give the meaning of net working capital.
- (6) કાર્યશીલ મૂડીના ઘટકો કયા છે ?
Which are the components of working capital ?
- (7) રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરની મૂડીની પડતર ગણવાનું સૂત્ર આપો.
Give the formula for computing cost of capital of redeemable preference shares.
- (8) મૂડી બજેટની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવો.
Mention different techniques of capital budgeting.